



Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Praecepta Pars ...

Tractatus I. Prooemialis De Principiis communibus Doctrinae Moralis,
Conscientia, Actu Humano, Et Peccato In Genere

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1713

Sectio I. Peccatum ex ignorantia, infirmitate, & malitia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59488](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59488)

ptus. Denique vulgata illa septem vitia capitalia ideo dicuntur, quod plurimum aliorum peccatorum causa sint. Quae singula ordine & strictim explicanda sunt. Alia de peccatorum causis & effectibus scholastica sunt & speculativa, ideoque, quia supra nos, nihil ad nos.

SECTIO I.

Peccatum ex ignorantia, infirmitate, malitia, remissive.

SUMMARIUM.

47. Peccatum ex ignorantia ex parte intellectus quid?
 48. Peccatum ex infirmitate ex parte appetitus quid?
 49. Peccatum ex certa malitia ex parte voluntatis quid?
 50. Et hoc prioribus gravius.

I. Peccatum ex ignorantia

(ex parte intellectus)

47 **D**icitur, quod committitur ex ignorantia juris, vel facti, vincibili, & culpabili, non tamen affectata. Peccatum enim ex ignorantia affectata commissum, potius ex certa malitia dici meretur. Nam, ut ait *S. Gregor. l. 21. Moral. c. 11. Nescire ignorantia est: nolle autem scire, superbia.* De his sufficienter dictum. *c. 2. sect. 4.*

II. Peccatum ex Infirmitate

(ex parte appetitus)

48 **D**icitur, quod ex vehementi passione appetitus sensitivi, seu sensualitatis passione, sive naturaliter, sive ex instinctu diaboli excitata, committitur. Ut si ex vehementi motu sensualitatis pecces contra castitatem; ex vehementi ira

passione percutias, occidas &c. De his actum
ad. §. 4. Meritò autem passiones illæ dicuntur
hominis infirmitas: quia debito statui rectitudinis,
velut morali valetudini hominis adversantur,
que ad mortem spiritualem peccati disponunt.

III. Peccatum ex certa malitia

(ex parte voluntatis)

Dicitur, cum quis, neque ex intellectu igno- 49
rantia, vel errore aliquo; inductus, neque
appetitu vehementi aliqua passione impulsus,
sed sciens, volens, liberè, ex mera voluntatis per-
versitate peccat, v. g. inebriatur, scortatur &c.
hoc.

IV. Tertium prioribus gravius,

(ceteris paribus.)

Quia enim ignorantia difficulter vincitur, ut
plerumq; homo se solo vincere non possit,
et egeat ope vel informatione extrinseca, hinc
peccatum ex ignorantia, ceteris levius est, &
magis excusabile. Et quia infirmitas seu passio
appetitus sensitivi, multum quidem & valde in-
clinans ad peccatum, impediendo liberum indif-
ferens, ut suo loco dictum, facilius tamen, vincitur,
non potest & debet vinci à voluntate, juxta illud
Genes. 3. *Sub te erit appetitus tuus, & tu domi-
naberis illius*: hinc peccatum ex infirmitate priori
gravius est, minusque excusabile. Denique
quando, & ignorantia, & infirmitatis passio de-
est, sed scientia & libertas omnimoda, atque pec-
catum ex certa & mera malitia, utique ceteris
longè gravius, & nulla omninò excusatione dig-

num erit. Lege S. Thomam. I. 2. q. 76. 77. 78. B.
Bonaven. in 4. d. 22. art. 2. q. 3.

SECTIO II.

Peccatum ex consuetudine.

SUMMARIUM.

51. Peccatum ex consuetudine explicatur.
52. Scilicet consuetudinem contrahens peccandi in materia aliâs mortali, dupliciter peccat mortaliter.
53. Et sub mortali operam dare tenetur, ut eam deponat.
54. Ac illam etiam in Confessione fateri tenetur.
55. Si verò adhibito conatu eam deponere non potuerit, actus ex ea naturali quasi impetu erumpentes ad peccatum imputari non possunt.

51 **D**icitur, quod vi habitûs per frequentatos actus acquisiti, quasi naturali impetu, & omninò indeliberatè committitur. Ut sunt jam toto orbe communissima peccata blasphemandi, pejerandi, detrahendi, mentiendi, &c. addunt aliqui non malè consuetudinem delectandi morosè in venereis; quando nimirum quis toties consentiendo voluntariè in eas delectationes, jam ita habitum induit, ut quacumque data occasione, nihil ampliùs deliberando, quasi naturaliter admittat. Cæterùm ejusmodi actus peccaminosos, ex naturali impetu inveteratæ consuetudinis, atque omninò indeliberatè factos, formaliter peccata non esse, neque formales blasphemias, perjuriam, detractationes, &c. censerî posse, constat apud omnes, & notat etiam Scotus in 3. d. 39. Solum ergo explicandum est, qualiter peccata sunt in sua causa, scilicet ipsa consuetudine contracta, & non deposita. Ex communi doctrina apud Sum-